

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Centesimum Quadrigesimum Quintum Priuileg.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

Im propter homicidium voluntarium, sed etiam cauale, si culpa præcessit homicidium, ab omni ministerio Altaris non solum suspenditur, sed etiam à sacerdotali officio, & ab omni officio cuiuscunque ordinis, potest tamen per Episcopum dispensari in minoribus, cap. ad audientiam in fi. de homicid. si est in sacris, solus Papa dispensare potest, cap. continebatur. de homicid. † Nec etiam pro defensione sacrarum rerum clericis homicidium permittitur cap. olim. 1. de re titur spoliat. Ideo tam laici, quam clerici fugiant, ne diabolus eos inuitat ne dum ad facienda homicidia voluntaria, sed etiam causata, in hoc genere præsertim faciendi sortilegia, vel venena sterilitatis, ne soboles nascatur, quia homicidium comittere videtur.

S V M M A R I V M.

- 1 Ars balistariorum, & sagittariorum est prohibita sub pena anathematis exerceri contra Christianos.
- 2 Ars balistariorum sagittariorum est horribilis, odibilis, mortifera, propter pericula corporum, & animarum.
- 3 Balistæ, & sagittæ sunt arma necessaria, pro defensione murorum, vel nauium.
- 4 Apud milites nostri temporis sunt arma ridiculosa.
- 5 Excommunicatio prolata à lege absque alia solemnitate sortitur effectum, quod contra faciens punitur ipso facto excommunicatus.
- 6 Lex cepit a Deo in paradiso, ideo dicitur a num, & dogma prudentium.
- 7 Quis teneatur magis lequi dispositionem legis, quam conscientiam.
- 7 Bonus non est, vel perfectus, qui non subit legi.

Centessimum Quadregesimum Quintum Privileg.

- 1 **E**CCLESIA gaudet privilegio, quod † Excommunicandus est sagittarius, & balistarius contra christianos, hoc enim præcipit Papa, quod nullus sub pena Anathematis exercere debeat adversus Christianos artem balistariorum, & sagittariorum, cap. 1. de sag. Ratio fuit hæc, † Quia talis ars est horribilis, odibilis, mortifera, propter pericula corporum, & animarum, cum non liceat contra Catholicos pugnare, & intellige de

de bello iniusto, secus de iusto, Io. An. suadet, ne in bellis campestribus quis vratur simili armorum genere, cum sæpius accidat militem magni momenti, † Tamen ad defensionem murorum, vel navium hæc arma sunt multum necessaria, quod quidem consilium esset apud milites nostri temporis, & etiam apud Principes ridiculosum, cum aliud instrumentum bellicosum horribile sit adiuuentum, quod puluere artificiosa, & pillaferrat exoneratur, cui nihil fere resistit, repugnacula ex eius ictibus reiteratis demoliuntur, vnde credendum est, quod sub genere balistariorum compræhendi debeat quodlibet aliud instrumentum, quod eminus ferit, sed hic vnum valde considerandum arbitror an pænahic apposita excommunicationis sit comminatio, in sententia dicitur magis comminatio, quam sententia, C. comminat. vel Epist. per totum gl. in cap. 2. de matrim. contrah. & capit. sicut de simo. in dubbio quando non apparet de mente proferentis, secus vbi apparet de mente, quæ ex circumstantiis colligitur, puta, quia dicit excommunicationem velle proferre, vel protulit hæc verba cum solemnitate, & dicit Host. quod standum est declarationi ipsius, arg. in cap. cure 11. q. 3. & in cap. post cessionem, de probat. Sed ante hanc declarationem subditus cõtrafaciens excusatur non gerens se pro excommunicato, verum puto aduertendum in isto casu licet diuersum sit, quando excommunicatio est probata ab homine, vel quando est prolata à lege, quando est prolata ab homine fit effectualiter cum candelis accensis, & extinctis, tunc censetur prolata ipso facto, excommunicato à lege non profertur talis solemnitas, tamen mihi magis placet acquiescere dicto superiorum, ipso facto in isto decreto firmiter teneo, quod contrafaciens sit statim ipso facto excommunicatus, quia hæc prohibitio fuit facta sub pæna excommunicationis, vnde aliam solemnitas non est necessaria, cum à Papa sit prolata prohibitio sub pæna excommunicationis, accedente hac ratione,

4 quod artem tam offensibilem odit Ecclesia. † Ideo excommunicatio prolata à lege absque alia solemnitate fortitur effectum, quod contrafaciens remanet ipso facto excommunicatus, nam leges dicuntur à Deo ex ore prudentum, & Imperatorum promulgante l. fi. & ibi gl. in vers. diuino C. de præscr. long. temp. §. Quia igitur Imperium in Auth. de instru. caut. & l. d. 8. dist. c. Quo iure, quia ipsa iura humana per Papam per Imperatores, & Reges cum eorum corda sunt in manu Dei

Deus

5 Deus distribuit humano generi, cap. fi. 6. q. 3. † Lex cœpit a Deo in Paradiso, & ideo dicitur donum, & dogma prudentum vt in l. 1. ff. de leg. per utile ergo videtur, quod omnis homo sit subditus legibus, adducta lege quisquis, facilius obtéperabit veritati, & hoc propter timorem pœnæ quoniam legittimum cap. de capitulis, cum quatuor Capitulis Seq. 10. dist. & hoc etiam in foro conscientie, vt not. glos. Bal. & Doc. in cap. quæ in ecclesiarum ext. de constitut. Pet. Anch. in cons. 21. per lo. An. in cap. 2. de verbo. signifi. Bal. in capic. in omni. de telti. vbi eleganter tenet, quod in foro conscientie leges sunt seruandæ, quia alias sequeretur, quod omnis legum forma duceret ad inferos, & scientia legum esset magis damnata, quam maleficium, vnde pulcher time Federic. de senis consil. suo 21. multis rationibus comprobatur, † quod quis tenetur magis sequi dispositionem legis, quam conscientiam eius pro quo bene faciunt not. in l. illicitas §. veritas ff. de offic. præsid. Paul. de Cast. 296. in prima part. gl. in Clem. ad nostram in verb. ieiunare. de hæret. Card. & Imo. in rub. de constitut. col. 6. Abb. in cap. solite in 2. col. de maior. & obed. & in cap. omnis anima de cens. † quod non est aliquis adeo bonus, vel profectus qui nõ subsit legi. unusquisque ergo sumat argumentum, quod si quis legi obtemperare tenetur, non parentes prohibitioni artis detestata in d. cap. 1. ipso iure incidunt in excommunicationem, quæ tam timenda est.

S V M M A R I V M.

- 1 Raptori manifesto, vel Ecclesie violatori si non restituit, vel causat de restituendo Clerici non debent interesse eius sepulturae.
- 2 Clerici interessentes, vel iniungentes penitentiam contra hanc dispositionem deponuntur ab officio, & beneficio.
- 3 Pena raptoris seu violatoris Ecclesie penitentia denegatur nisi ablata restituat.
- 4 Contricto de peccato si satisfacere non potest viaticum non negetur ita tamen, quod Clericus non intersit sue sepulturae, nec elemosynam eius accipiat.
- 5 Ablata, qui non restituit denegatur beneficium penitentia. Secus si in morte postulauerit penitentiam prestita securitate commendandi penitentia & sepultura Ecclesiastica conceditur.

- 6 Punitur pro delictis à Iudice in foro contentioso, iterum non puniuntur à Deo, si ipsos pœnitet.
Dummodo pœna sit condigna peccato.
- 7 Pœnitentia si non est peracta hic, peragetur in purgatorio.
- 8 Pœnitentia imposta per sacerdotem, si non fuit condigna, confessus peraget pœnitentiam in purgatorio.
- 9 Pœna æterna debetur pro peccato mortali.
- 10 Sacerdotes, & Prælati ex Principis delegationis possunt de raptu, & alijs criminibus iudicare, pœnam sanguinis irrogare non possunt.
- 11 Iudex Ecclesiasticus non debet imponere pœnam corporis afflictiuam.
- 12 Index delegatus potest commutare pœnam ultimi supplicij in pœnam pœcuniariam, vel aliam temporalem.
- 13 Commutatio pœnæ non potest fieri quando agitur per accusationem ad pœnam legalem.
- 14 Ecclesia habet iurisdictionem in infideles peccantes contra naturam quod cognoscere potest tam secularis, quam Ecclesiasticus.
- 15 Quando loquitur de pœna mortis, loquitur secundum ius civile.
- 16 Index domicilij potest cognoscere, & punire de quocunque crimine alibi commisso.

Centesimum Quadragesimum sextum Privilegium.

- 1 CCLESIA Gaudet privilegio, quod si manifestus raptor, vel Ecclesiæ violator si restituit, vel de restituendo cauet in vita, & in morte ad pœnitentiam, & sepulturam, admittitur, si verò noluit cauere, cum posset, & in morte non potest, clerici eius sepulturæ interesse non debent, &
- 2 si Clerici interessentes, vel iniungentes pœnitentiam contra
- 3 hanc dispositionem deponuntur ab officio, & beneficio, si cum igitur queretur de pœna manifesta raptoris, seu Ecclesiæ violatoris, respondetur, quod quicumque rapinam fecerit violenter, seu in Ecclesiarum violatione manifestè fuerit deprehensus, pœnitentia ei pœnitentia denegetur, nisi prius ablata restituat, si poterit, vel saltem emendandi securitatem præstiterit, si verò in contumacia sua usque ad obitum durauerit, & in extremis positus pœnitentia postulauerit, si satis fecerit, vel emendandi securitatem præstiterit, ei pœnitentia, & sepultura Ecclesiastica concedatur. Tertio dicit, quod qui in sanitate obtinata mente
- non